

Reactie op de Lokale Inclusie Agenda 2024-2025

18 december 2023

De GAB geeft hieronder eerst een aantal hoofdpunten aan. Vervolgens gaan we paginagewijs in op de voorliggende LIA.

Wat heeft Gouda nodig om de Lokale Inclusie Agenda te implementeren?

Algemeen:

1. De LIA is een opdracht aan gemeenten vanuit de implementatie van het VN-verdrag Handicap. De gemeente Gouda vult de LIA breder in dan voor mensen met een beperking, dat kan, maar dat mag niet ten koste gaan van de noodzakelijke verandering voor mensen met een beperking. Dus het is van belang dit expliciet te benoemen.
2. De uitgangspunten van het VN-verdrag Handicap horen de leidraad te zijn van de LIA. Dit is met name belangrijk omdat anders de kans bestaat dat mensen die deze belemmeringen niet ervaren vanuit hun perspectief bepalen wat er goed is voor mensen met een beperking.
3. Het VN-verdrag Handicap beoogt een transitie te realiseren van een medische zienswijze naar een sociale zienswijze. Waarbij erkend wordt dat de obstakels in de samenleving en in beleid belemmerend zijn en weggenomen moeten worden ipv dat de persoon moet veranderen. Het is belangrijk dat deze erkenning in de LIA wordt opgenomen.
4. Neem de routekaart uit de handreiking lokale inclusie agenda van de VNG op, ter aanvulling op het Stappenplan van Movisie, zie de bijlage.
5. Maak het inclusief denken en de toets op inclusiviteit onderdeel van het beleidsproces binnen de verschillende domeinen van de gemeente. De handreiking van het CRM¹ kan hierbij behulpzaam bij zijn.
6. Het VN-verdrag Handicap gaat over veel meer dan alleen fysieke toegankelijkheid. Onderscheid de 5 levensdomeinen die in de handreiking van de VNG worden genoemd, namelijk: Onderwijs en ontwikkeling, Thuis, Werk, Vrije tijd, Vervoer, Welzijn en zorg.
7. Maak in de LIA een SMART plan voor elk levensdomein. Er worden in de voorliggende LIA veel werkwoorden als creëren, analyseren, vormgeven en zorgdragen gebruikt. Deze zijn niet meetbaar en multi-interpretabel en hierdoor weinig richtinggevend voor de uitvoering van het beleid.

¹ Handreiking bij het maken en uitvoeren van beleid en regelgeving in het licht van het VN-verdrag handicap. 2022

8. Het VN-verdrag Handicap gaat uit van geleidelijke verbetering. In de praktijk betekent dit dat verslechtering niet mag (stand-still principe) en voortdurende vooruitgang aangetoond moet kunnen worden. In deze LIA staan diverse acties. Nodig is dat de huidige stand van zaken in beeld gebracht wordt (nulmeting) en dat de ambitie beschreven moet worden. Dat is wat anders dan een opsomming van acties. Elk onderwerp in deze LIA hoort met de status te beginnen en de ambitie te benoemen en eventuele mogelijke achteruitgang te voorkomen.
9. In de vorige LIA (van 2022) was er afsluitend een overzicht opgenomen van de verschillende acties/investeringen die in het plan genoemd waren, of deze acties budgettair gedekt waren en wanneer ze uitgevoerd zouden worden (planning). Neem dit ook op in deze LIA.
10. Organiseer de inzet van ervaringsdeskundigheid
De motie versterking participatie bij implementatie VN-verdrag handicap van 22 februari 2022 is door het College niet uitgevoerd op de wijze waarop de bedoeling was. Het verzoek aan het college was om te onderzoeken of een vertegenwoordiging van de doelgroep zoals bedoeld in het VN-verdrag georganiseerd kan worden en daarbij aandacht te hebben voor de breedte van de doelgroep.

Betrokkenheid van ervaringsdeskundigheid is een belangrijke pijler in het verdrag. De reden waarom mensen met een handicap onderdeel moeten zijn van verbeterprocessen, is dat zij in hun leven aanlopen tegen belemmeringen die de maatschappij (waaronder beleid van de overheid) creëert, en het de bedoeling van het verdrag is om die belemmeringen in de maatschappij weg te nemen.

Het gaat om betrokkenheid in alle fasen in beleidscyclus: beleidsvoorbereiding tot en met evaluatie van de uitvoering. Dit gaat om een andere rol dan van de GASD wordt gevraagd. De rol van ervaringsdeskundigen met een beperking is inhoudelijk anders, het gaat over hun ervaringskennis en het gaat om andere fasen in het besluitvormingsproces. De inbreng is ook niet vrijblijvend. Duidelijk moet zijn waarom adviezen niet overgenomen worden.

Het is belangrijk dit in de LIA op te nemen. Er staat nu dat er sprake is van betrokkenheid, echter, die betrokkenheid heeft zich beperkt tot algemene gesprekken over de LIA, waaruit verschillende zaken zijn geplukt. Er is geen onderbouwing wat er gedaan is met de input. En de betrokkenheid mag zich niet beperken tot het document van de LIA.

11. Ontwikkel een lokaal Antidiscriminatie beleid. Tegengaan van validisme (discriminatie van mensen met een beperking) hoort integraal onderdeel te zijn van de aanpak van discriminatie.

Wat wordt er door de GAB concreet gemist in Gouda? Wat zijn de obstakels? De belangrijkste knelpunten?

Bewustwording

In de voorliggende LIA missen we aandacht voor bewustwording.

Bewustwording in de Goudse samenleving is een noodzakelijke voorwaarde om te komen tot een inclusieve samenleving.

1. Organiseer als gemeente bewustwordingscampagnes om inwoners en bedrijven bewust te maken van de noodzaak van inclusiviteit en toegankelijkheid.
2. Zorg dat via de opleidingsprogramma's voor gemeentemedewerkers kennis verkregen wordt van de verplichtingen uit het VN-verdrag handicap en de concrete vertaling naar beleid en uitvoering. Zodat het beleid geborgd wordt en men goed weet wat de behoeften van mensen met beperkingen zijn en hoe daarop te reageren.

Toegankelijkheid algemeen

1. Beleidsambitie
Maak van integrale toegankelijkheid een algemene beleidsambitie zodat in alle beleid en uitvoeringsprogramma's toegankelijkheid een congruent onderwerp is. Maak concreet wat je onder ontoegankelijkheid verstaat. Hoe het nu is, en waar je op focust met concrete doelen.
2. Ontwikkel samen met ervaringsdeskundigen een Goudse standaard voor toegankelijkheid: Goudse normen en richtlijnen voor gebouwen en de openbare ruimte die breed gedragen worden en die optimale toegankelijkheid waarborgen.
3. Maak een speciaal toegankelijkheidstelefoonnummer bij de gemeente waar ondernemers en instellingen met vragen over toegankelijkheid naartoe kunnen bellen voor advies. Zorg dat dit telefoonnummer doorzettingsmacht heeft. En koppel terug naar de GAB.
4. Geef meer bekendheid aan de mogelijkheid om toegankelijkheidskwesties te melden.

Toegankelijkheid van gebouwen

- Hanteer de nieuwe NEN 9210 voor inclusief ontwerp en maatvoering bij nieuwbouwprojecten zodra deze norm in 2024 ingevoerd wordt². Neem bij de verstrekking van bouwvergunningen aan ondernemers als eis op dat de NEN 9210 gehanteerd wordt.
- Veel openbare voor het publiek bestemde gebouwen zijn niet toegankelijk, zoals Museum Gouda, Cultuurhuis, filmhuis, bioscoop et cetera. Benoem dat je concreet aan de slag gaat met de knelpunten die er al jaren liggen, in samenspraak met de GAB.

² De normcommissie Toegankelijkheid van Gebouwen heeft de NEN 9210 opgesteld. Deze norm verschaft duidelijke en praktische informatie aan alle betrokken partijen in de bouw over hoe je een integraal toegankelijk gebouw ontwerpt. Reden van dit initiatief is het VN-verdrag Handicap. Gevolg: Nederland moet nu echt stappen gaan nemen om de toegankelijkheid – waaronder die van gebouwen – te verbeteren. De NEN 9210 is bedoeld voor nieuwbouw van alle gebouwen en gaat in 2024 van kracht.

- Veel winkels en horeca in het centrum zijn niet toegankelijk.
De GAB heeft in 2019 170 winkels bezocht en getest op toegankelijkheid. Het grootste probleem was de entree, de drempel was hoger dan 5 cm.
De gemeente heeft in 2019 toegezegd dat zij een aantal ophogingen zouden doen bij een aantal winkels zodat de entree toegankelijk wordt.

Ga met de GAB aan de slag om de meest dringende knelpunten bij winkels en horeca aan te pakken.

- De gemeente wil alleen de toegankelijkheid verbeteren van het gemeentelijk vastgoed. De gemeente stelt aan derden geen (aanvullende) eisen aan de toegankelijkheid van voorzieningen, men vindt dit de verantwoordelijkheid van de ondernemer of eigenaar van het gebouw zelf. Dit klopt ten dele. De gemeente heeft hier namelijk vanuit het VN-verdrag wel degelijk een stimulerende en informerende verantwoordelijkheid.

Wat kan de gemeente doen?

- De regeling voor kleine aanpassingen bij clubs en verenigingen, zoals genoemd in deze en de vorige LIA, ook openstellen voor ondernemers;
- Een informatiepunt inrichten voor ondernemers en instellingen, waar zij terecht kunnen met vragen over het verbeteren van hun toegankelijkheid;
- Regels voor toegankelijkheid opnemen in de gemeentelijke bouwverordening, en het toetsen van vergunningen hierop.
- Voorwaarden voor toegankelijkheid opnemen in subsidieregelingen; alleen aandacht hiervoor vragen is onvoldoende
- Horecagelegenheden een kleine vergoeding geven voor de tegenprestatie hun toilet open te stellen voor eenieder, ook zonder consumptie.
- Het uitdelen van pluimen aan organisaties die een voorbeeld zijn op het gebied van toegankelijkheid;
- Een gerichte communicatiecampagne. (Dit is toegezegd in de vorige LIA)

Toegankelijkheid van de buitenruimte

- De verzakkende grond in Gouda is een groot probleem voor de toegankelijkheid van de buitenruimte en de toegankelijkheid van veel gebouwen. Door de verzakkende grond wordt de entree ontoegankelijk vanwege het hoogteverschil dat hierdoor ontstaat. Maak het een doelstelling om een hoger kwaliteitsniveau in de openbare ruimten (verzakking) te realiseren en te behouden.
De Goudse Richtlijn van 2006 bepaalt dat ophogen pas plaatsvindt als de straat is gezakt tot 20 cm boven het oppervlaktewater. In 2012 is het kwaliteitsniveau van de bestrating verlaagd van B naar C. Deze combinatie draagt eraan bij dat het steeds moeilijker wordt om de problemen in de openbare ruimte op te lossen.
Maak een meerjarenplanning van acties en investeringen, op basis hiervan kan de raad besluiten waarop wordt ingezet.
- Er bestaat op dit moment geen beleid voor de inrichting van de openbare ruimte voor mensen met een visuele beperking (bijvoorbeeld het aanleggen van geleide lijnen). Waardoor er ad hoc geleide lijnen worden aangebracht of weggehaald, of op barrières stuiten/dood lopen.

- De richtlijnen van de LIOR, die nu gehanteerd worden, zijn niet altijd voldoende om toegankelijkheid te waarborgen. De gemeente hanteert bijvoorbeeld een andere norm dan de norm van de Integrale Toegankelijkheidsstandaard, namelijk 2 cm dorpelhoogte in plaats van 5 cm. Kan de gemeente in samenspraak met de GAB nagaan of de LIOR aangevuld/aangepast moet worden?

Opmerkingen en vragen LIA per hoofdstuk en paragraaf

Hoofdstuk 1: Inleiding

1^e alinea, laatste zin: "Het is een levend document ... centraal staan."

Toevoegen: *en waarbij het realiseren van inclusie geleidelijk verder vordert.*

2^e alinea: "De lokale Inclusie agenda is gebaseerd op het VN-verdrag en maakt integraal deel uit....." Is Wat wordt bedoeld met integraal? Alle levensdomeinen?

"Het benadrukt..... een inclusieve samenleving." Benadrukt of erkent?

4^e alinea:

3^e zin: "De gemeente omarmt..... VN-verdrag handicap."

Geef hier aan hoe de gemeente gaat borgen dat mensen met een beperking een adviserende rol hebben bij alle beleidsontwikkeling, en dus niet alleen ten aanzien van de LIA.

Laatste zin: "De gemeente heeft een structurele programmastructuur.... Doelgroep wordt geborgd"
Welke structurele programmastructuur wordt bedoeld?

5^e alinea: "In dit beleidsplan wordt een routekaart...."

Waaruit kunnen we opmaken dat er sprake is van een routekaart? Dan zou je ook dingen verwachten met proces en mijlpalen?

"Het doel is duidelijk:..... van Gouda"

Toevoegen: *waar inwoners van Gouda gelijkwaardig aan kunnen deelnemen.*

Als je het zo formuleert gaat het om het scheppen van de voorwaarden om te komen tot die inclusieve samenleving.

1.1 Kaders

1^e alinea:

"Het gemeentebestuur..... in Gouda."

In plaats van "onbeperkt mee moet kunnen doen" is beter: *gelijkwaardig* mee moet kunnen doen. Want het gaat niet om onbeperkt mee kunnen doen. Dat is een holle frase.

Het gaat erom dat mensen de belemmeringen in de samenleving niet meer ervaren en daardoor gelijkwaardig deel kunnen nemen.

2^e alinea:

"Dit verdrag..... in de samenleving."

Wijzig dit in: *Dit verdrag..... streeft naar een samenleving die deelname daaraan door mensen met een beperking mogelijk maakt, dus een samenleving zonder drempels. De samenleving moet worden aangepast en niet de mensen met een beperking.*

Laatste alinea:

Uit deze alinea blijkt dat er bij allerlei groepen informatie wordt opgehaald, die wat gaan zeggen over inclusie voor mensen met een beperking. Dat is het risico van het breder trekken.

“Diversiteit zal worden behandeld.”

Hier worden een aantal beleidsterreinen, genoemd. Gemist wordt het sociaal domein, waaronder de Wmo en de Participatiewet: een bijzonder belangrijk beleidsterrein voor mensen met een beperking omdat hier de voorwaarden worden bepaald om te participeren en zelfstandig te kunnen functioneren.

Laatste zin: “Dit beleidsplan vormt een leidraad.....”

Wordt hiermee bedoeld de startnotitie?

1.2 Doorlopende aanpak

1^e alinea: “...een structurele samenhangende aanpak...”

Welke samenhang wordt bedoeld?

2^e alinea:

“Door de lokale Inclusie agenda te zien..... acties uit de agenda echt beklijven.”

Waar zijn de doelen?

“Ook in het stappenplan inclusief beleid gemeenten...”

Wij pleiten ervoor om daarnaast de handreiking Lokale Inclusie Agenda van de VNG te gebruiken. (Zie bijlage).

De laatste zin staat vol met holle frasen!

Hoofdstuk 2: Participatie

2^e alinea:

“De motie Participatie...”

De volledige naam van de motie is: *Versterking participatie bij implementatie VN-verdrag Handicap*. De motie gaat erom dat er een participatiestructuur wordt opgezet voor mensen met een beperking. Het gaat dus niet alleen om een “focus” op samenwerking met mensen met een beperking.

“Daarnaast erkent de motie..... en ander gemeentelijk beleid”.

Het gaat om het gehele beleidsproces; van ontwikkeling van beleid tot en met de uitvoering.

Hoe gaat het college deze adviserende rol organiseren?

3^e alinea:

“De gemeente Gouda heeft duidelijk uitvoering..... 2024-2025.”

“Er heeft vroegtijdige en intensieve betrokkenheid..... als ander gemeentelijk beleid.”

De betrokkenheid van mensen met een beperking bij al het gemeentelijk beleid dat gevolgen kan hebben voor mensen met een beperking is niet georganiseerd en geborgd.

“Er is helderheid geboden..... nadere invulling.”

Waar wordt hier op gedoeld? Er zijn geen concrete afspraken over deze betrokkenheid. Dus nadere toelichting is nodig. Daar komt bij dat deze participatie beperkt blijft tot de LIA. De motie is niet beperkt tot de LIA. Maar gaat over brede betrokkenheid en inbreng van de doelgroepen van het VN-verdrag handicap.

Laatste zin: "Bovendien is er transparantie..... terugkoppeling aan de participanten".
Ook dit is niet gerealiseerd.

Er wordt een heel rooskleurig beeld geschetst dat niet overeenkomt met de realiteit.

4^e alinea:

Laatste zin:

Dat betekent niet dat er rekening gehouden is met onze input. Het is juist belangrijk om ook afspraken te maken over hoe er om gegaan wordt met de input van ervaringsdeskundigen

5^e alinea:

"Om deze betrokkenheid te waarborgen..... programmastructuur opgebouwd....."

Welke programmastructuur?

Hoofdstuk 3 Toegankelijke leefomgeving

1^e alinea:

"We streven ernaar bewustzijn te vergroten..... voor Gouda."

Hoe gaat de gemeente dit doen?

3^e alinea:

Een opeenstapeling van vage ideeën. Maak nu duidelijk waar je staat en waar je uit wilt komen. En hoe je dat wilt doen.

"Richtlijnen voor inclusief ontwerp en maatvoering worden opgesteld bij nieuwbouwprojecten."

Hanteer de nieuwe NEN 9210 voor inclusief ontwerp en maatvoering bij nieuwbouwprojecten. Neem bij de verstrekking van bouwvergunningen aan ondernemers als eis op dat de NEN 9210 gehanteerd wordt.

Openbaar vervoer: maak het concreet!

Voeg toe: *Als onderdeel van het bestuursakkoord toegankelijk OV (2022) inventariseren we de toegankelijkheid van de haltes en maken we een planning voor het toegankelijk maken van de resterende haltes.*

3.1 Toegankelijkheid openbare ruimte

1^e alinea:

"Met een gestructureerde aanpak..... wordt bevorderd".

Er staat niets op papier.

"De planning voor 2024 en 2025..... partijen".

Neem in de LIA op wanneer deze initiatieven worden uitgevoerd.

2^e alinea:

"De gemeente begint..... in kaart worden gebracht".

Mooie paragraaf. Misschien toevoegen wat de stip op de horizon is. Dan weet je waar je naar toe werkt.

En geef hierbij aan dat je voor het beheerplan en prioriteiten daarin input vraagt aan ervaringsdeskundigen. Dat geldt ook voor het analyseren van gebiedspecifieke hotspots.

De pilot subsidieregeling verenigingsgebouwen was een financieel gedekte actie uit de LIA van december 2021 en zou in 2022 uitgevoerd worden. Waarom is dit niet gebeurd?

3^e alinea:

Het lijkt hier alsof de gemeente ongericht inclusieve speeltoestellen wil gaan plaatsen. Dit is niet verstandig. Gebruik hiervoor de Richtlijnen voor beleid en uitvoering van goed toegankelijke en bespeelbare speelvoorzieningen.

Laatste alinea:

“De toegankelijkheidscoördinator..... geïntegreerd in nieuwe projecten”.

Benoem toegankelijkheid als doel bij projecten, zoals het Verkeerscirculatieplan.

3.2 Aanpak toegankelijkheid publiekstoegankelijk gemeentelijk vastgoed

Uitvoeringsplanning toegankelijkheid:

Voeg toe dat bij nieuw gemeentelijk vastgoed direct rekening gehouden wordt met de toegankelijkheid.

Behalve de verantwoordelijkheid voor de toegankelijkheid van gemeentelijk vastgoed heeft de gemeente vanuit het VN-verdrag een stimulerende en informerende verantwoordelijkheid ten aanzien van de toegankelijkheid van openbare gebouwen, waaronder horeca en winkeliers.

3.3 Inclusieve speel- en beweegvoorzieningen

Gebruik voor dit beleid de Richtlijnen voor beleid en uitvoering van goed toegankelijke en bespeelbare speelvoorzieningen.

Toegankelijkheid gaat niet alleen om toegankelijke speeltoestellen voor de kinderen, maar ook om de toegankelijkheid van speeltuinen voor ouders met een beperking.

3.4 Rolstoeltoegankelijke openbare toiletten

1^e zin: “Het is belangrijk dat overal in Gouda.... chronische ziekte”.

Wat is overal?

We denken dat hier dingen door elkaar worden gehaald. Ondernemers worden gemotiveerd om hun toilet open te stellen voor het publiek, niet om rolstoeltoegankelijke toiletten te bieden. De toiletten van ondernemers zijn vrijwel nooit rolstoeltoegankelijk. Dus voor deze groep is dit geen oplossing.

Bovendien heeft de GAB een inventarisatie gedaan waaruit blijkt dat ondernemers niet willen meewerken aan het openstellen van hun toilet omdat de verhouding openbare toiletten en toiletten bij ondernemers scheef is.

Het zou ook behulpzaam zijn als ondernemers een tegemoetkoming krijgen als ze een toilet toegankelijk maken. In de praktijk blijken ondernemers de weg naar de GAB niet te weten waardoor er soms “toegankelijke” toiletten gebouwd worden die in de praktijk niet voldoen.

3.5 Ondersteuning verenigingen, clubs en vrijwilligersorganisaties

Dit is een actie uit de LIA van 2022, die nog steeds niet uitgevoerd is klaarblijkelijk.

Het is een goed voorstel, maar zorg ervoor dat de toegankelijkheid behouden blijft, bijvoorbeeld bij een verbouwing of verhuizing.

3.6 Gehandicapten parkeervoorzieningen

De GAB heeft in 2019 met de gemeente afgesproken dat het vrijgeven van de gehandicaptenparkeerplaatsen plaats zou vinden tussen 22:00 uur en 8:00 uur. In 2022 heeft de gemeente dit gewijzigd naar 21:00 uur en 9:00 uur.

De GAB heeft hier bezwaar tegen gemaakt omdat niettegenstaande het feit dat mensen met een GPK vanaf 2023 gratis kunnen parkeren, dit niet altijd een oplossing is omdat veel parkeerplaatsen in de binnenstad te klein zijn om met een aangepast voertuig te parkeren.

De GAB begrijpt daarom de uitkomst van de participatiebijeenkomsten dat deze tijdbepanking als een obstakel wordt ervaren.

De GAB heeft in 2019 ook aangegeven dat de binnenstad niet voldoet aan het minimale percentage van 2% gehandicaptenparkeerplaatsen (NEN 1814). Bij belangrijke voorzieningen moet dit meer zijn dan 2%. Ook heeft de GAB in 2019 aangegeven dat veel gehandicaptenparkeerplaatsen in de binnenstad niet voldoen aan de minimale maatvoering en ligging, en dat er vaak obstakels op de parkeerplaatsen staan.

Maak een SMART opgesteld verbeterplan voor de gehandicaptenparkeerplaatsen.

Hoofdstuk 4 Sociale Inclusie

4.1 Toegankelijke zorg en ondersteuning

We missen in deze paragraaf het belang van het beleid binnen het sociaal domein voor de participatie en autonomie van mensen met een beperking. Maatschappelijke participatie is immers de doelstelling van de Wmo!

Er zou veel meer aandacht moeten zijn voor hoe de gemeente het leven van de burger met een beperking of aandoening makkelijker kan maken. Niet de zorg of de ondersteuning, maar *het leven* met een beperking of aandoening moet centraal staan. Wat heeft diegene nodig om de regie over het eigen leven te kunnen voeren, wat is in zijn/haar situatie nodig om gelijkwaardig te kunnen meedoen en zo zijn/haar leven vorm te geven?

De verordening zou veel meer uit moeten gaan van het sociale perspectief in plaats van het medische perspectief zoals nu. Het uitgangspunt zou moeten zijn dat mensen met een beperking het leven moeten kunnen leiden dat ze willen. In plaats van het sturen op kosten zoals dat nu toe het uitgangspunt is binnen het sociaal domein.

Levenslang/levensbreed

Omdat de groep levenslang/levensbreed (mensen die hun leven lang zorg, ondersteuning en voorzieningen nodig hebben om zelfstandig deel te kunnen nemen aan alle levensdomeinen) in een hele andere situatie zit dan de meerderheid van de Wmo cliënten die op oudere leeftijd zo lang mogelijk thuis willen blijven wonen, pleiten wij er sterk voor om aparte bepalingen en procedures in de Verordening en Regeling en het PGB beleid op te nemen voor deze groep. Anders wordt er geen recht gedaan aan de specifieke behoeften en situatie van deze groep.

Aandachtspunten:

Laagdrempelige Dienstverlening: vereenvoudigd procedures voor het aanvragen van hulp en ondersteuning, zoals de Wmo. Verminder bureaucratische regels.

Het nieuwe PGB beleid dat in 2024 wordt ingevoerd, heeft de regeldruk juist verhoogd.

Zorg ervoor dat gemeentemedewerkers uitgaan van wat mensen nodig hebben om regie over hun leven te kunnen voeren, door een open en ondersteunende gelijkwaardige houding die uitgaat van vertrouwen.

Voer het goede gesprek met mensen die ondersteuning nodig hebben en zich melden bij de gemeente. Ga in gesprek over het goed aansluiten bij wat iemand nodig heeft om zijn leven te kunnen leiden, en verminder de nadruk op bewijslast voor mensen die ondersteuning zoeken.

De groep levenslang/levensbreed heeft te maken met een opeenstapeling van medische kosten en eigen bijdragen. Houd de zorg en ondersteuning voor deze groep toegankelijk en voer geen inkomensafhankelijke bijdrage in voor deze groep.

Denk bij toegankelijke ondersteuning en dienstverlening ook aan toegankelijkheid voor mensen met een zintuiglijke beperking, mensen met een verstandelijke of psychische beperking.

4.2 Ontmoeten en meedoen in de buurt

Zorg dat alle buurtcentra en ontmoetingscentra integraal toegankelijk zijn.

Buurthuizen en huiskamers van de wijk zijn door de GAB in het verleden onderzocht. De conclusie was dat veel buurthuizen niet rolstoeltoegankelijk zijn.

4.3 Gouda inclusief: dialoog en tolerantie van verschillende perspectieven

Streef naar een gemeenschap waarin mensen met een beperking er vanzelfsprekend bij horen. Zodat er vanzelf rekening gehouden wordt met deze groep wat betreft activiteiten en locaties, zodat deze groep weet dat zij vanzelfsprekend welkom zijn en er achteraf geen aanpassingen nodig zijn.

4.4 De aanpak van discriminatie in Gouda

Wij missen hier de week van de toegankelijkheid en voorlichting en aanpak over/van validisme.

De aanpak van validisme gaat niet alleen over de fysieke toegankelijkheid, maar ook over discriminatie en bejegening van mensen met een beperking. Voor dit laatste is vaak te weinig aandacht. Een voorbeeld: nog steeds worden de stigmatiserende termen *mindervaliden* en *invaliden* gebruikt!

Idealiter zou volgens het minister van Binnenlandse Zaken (BZK) elke gemeente in Nederland een plan of beleidskader moeten hebben met daarin een visie hoe zij discriminatie aanpakken en gelijke behandeling bevorderen, oftewel een lokaal antidiscriminatiebeleid. Zie ook de monitor lokaal Antidiscriminatie beleid 2022.

Antidiscriminatiebeleid richt zich ook op de gemeente als organisatie zelf; de gemeente is namelijk zelf ook een werkgever en dienstverlener.

Denk ook aan online discriminatie, zoals discriminatie op sociale media, uitgaan en media.

Ontwikkel een lokaal Antidiscriminatie beleid. Zorg ervoor dat mensen begrijpen wat discriminatie (waaronder validisme) is en hoe zij dit kunnen melden. En rapporteer hierover jaarlijks.

4.6 Inclusieve arbeidsmarkt

Betrek ervaringsdeskundigen (o.a. de GAB) bij het versterken van diversiteit en inclusie op de regionale arbeidsmarkt. Het lijkt nu vooral belegd te zijn bij andere partijen dan de mensen zelf: werkgeversservicepunt MH en bedrijven via BKBB.

Het jaarlijkse evenement BKBB (Binnenkijken bij Bedrijven) is een goed initiatief. Alleen missen we hier de inbreng van mensen zelf. Het is een ondernemersverenigingen-feestje. Het zou mooi zijn als bijvoorbeeld de GAB of de Vakbond hier aansluiten en in voorbereiding overleggen over wat de drempels naar de arbeidsmarkt kan verlagen. De GAB zou graag willen beginnen met een kennismaking met werkgeversservicepunt MH .

1^e zin: “In de komende periode..... arbeidsmarkt”.

Op welke manier gaat de gemeente zich inzetten voor het versterken van diversiteit en inclusie op de regionale arbeidsmarkt?

2^e zin: “..achtergrond of beperking”. Vanuit intersectionaliteit zou en/of op zijn plaats zijn.

In de LIA van 2022 heeft de gemeente als activiteit opgenomen dat zij zich via het regionale WerkgeversServicePunt (WSP) nog meer gaat inzetten op het wegnemen van vragen en onzekerheden die veel werkgevers nog steeds hebben. Onder andere via voorlichting en het breder uitdragen van goede voorbeelden.

Hoeveel werkgevers zijn hiermee bereikt in 2022?

In de LIA van 2022 is opgenomen dat de gemeente Regionale werkgeversbijeenkomsten over Inclusie en diversiteit zal organiseren. Zijn deze bijeenkomsten georganiseerd en wat was de opbrengst?

Maak het meer concreet in doelstellingen: Uit het signaal beschut werk van de Landelijke cliëntenraad (LCR)³ halen we bijvoorbeeld dat Midden Holland (arbeidsmarktregio) het vrij goed doet t.o.v. van andere regio's op de taakstelling beschut werk. Overigens is het aantal indicaties wel ruim boven de taakstelling. Hier kan Gouda aangeven wat ze willen: dus is het doel aan de taakstelling voldoen of iedereen bedienen met een positieve indicatie (meer doen dan formeel nodig). Dat laatste is, denken wij, wenselijk.

Daarnaast bestaat ook het dashboard banenafpraak⁴. Ook hier kun je inzoomen op Midden Holland. Dit laat zien dat de arbeidsmarktregio achterloopt op de doelstellingen. Het zou goed zijn om ook hierover iets op te nemen in de LIA. Wat is het doel (inhalen om de doelstelling te bereiken?) en hoe gaat de gemeente dat doen / aan bijdragen?

De banenafpraak is niet zaligmakend, maar geeft wel een handvat om de discussie aan te zwengelen en concrete doelen te stellen.

4.7 Inclusie in het onderwijs

Het doel is dat kinderen en jongeren met een beperking deel kunnen nemen aan het reguliere onderwijs, voor zover dat gezien de beperkingen mogelijk is.

De huidige situatie is dat kinderen en jongeren met een beperking met moeite een school vinden in Gouda waar zij welkom zijn en die toegankelijk is. Volwassenen die zich willen ontwikkelen ondervinden hetzelfde probleem.

³ <https://www.landelijkeclientenraad.nl/actueel/signaal-en-uitzending-13-december-2022-werkt-beschut-werk-voor-jou>

⁴ <https://www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/dashboards/banenafpraak>

Het is op zich goed dat de gemeente de haalbaarheid van Mytylonderwijs in Gouda onderzoekt. De GAB wil daarbij wel benadrukken dat dit geen inclusief onderwijs is.

In het land zijn er goede voorbeelden van onderwijs waar speciaal en regulier onderwijs onder één dak zitten. Neem als gemeente deze voorbeelden mee in de gesprekken die die er zijn met het Samenwerkingsverband Primair onderwijs.

Wat betreft de toegankelijkheid van schoolgebouwen:

- Zorg voor toegankelijke scholen in de breedste zin van het woord. De GAB heeft in 2019 een uitgebreid advies uitgebracht over het integraal huisvestingsplan onderwijs. Wat is met deze adviezen gebeurd? Ondanks hetgeen in de LIA staat is de GAB niet betrokken geweest bij het uitvoeringsplan en de nieuwbouw, renovatie en uitbreidingsprojecten. Hoe staat het met de toegankelijkheid van deze projecten/renovaties?
- Zorg dat de locaties waar mensen cursussen en opleidingen kunnen volgen toegankelijk zijn in de breedste zin van het woord.

Hoofdstuk 5 Vrije tijd, sport en cultuur

In de LIA van 2022 is opgenomen dat in 2022 de Regeling pilot kleine aanpassingen bij clubs en verenigingen zou worden uitgewerkt en ingesteld. Dit is nog niet gebeurd.

De GAB vraagt hier een doelstelling van te maken voor 2024.

Vanuit het perspectief van mensen met een beperking zijn onderstaande voorwaarden van belang voor vrije tijd en sport:

- De bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid (BTB) van parken en natuurgebieden. Zorg dat deze integraal toegankelijk zijn voor mensen met een beperking.
- De BTB van sportaccommodaties, waaronder ook tribunes en de kantine
- Het verstrekken van de noodzakelijke sportvoorzieningen op maat vanuit de Wmo
- De mogelijkheid om inclusief te sporten, dus sportaanbod voor mensen met een beperking bij de reguliere sportverenigingen.

5.2 Cultuurbeleid

Het is heel jammer dat de Cultuurnota 2023-2027 zonder de input en betrokkenheid van de verschillende doelgroepen tot stand is gekomen.

Ook in deze paragraaf in deze LIA missen wij de input en betrokkenheid van de doelgroepen.

1^e alinea: "Ten 1^e zijn er prestatieafspraken gemaakt.... subsidies ontvangen"

Veel culturele instellingen in Gouda zijn niet bereikbaar, toegankelijk en bruikbaar (BTB) voor mensen met een beperking.

Neem in deze afspraken ook de toegankelijkheid van het aanbod (tolkvoorzieningen, audiodescriptie, fysieke toegankelijkheid), op.

Er zijn landelijk goede handreikingen beschikbaar, zoals de routekaart toegankelijke festivals en de festival scans (ongehinderd). Maak gebruik van deze hulpmiddelen, maak het gebruik ervan onderdeel van het vergunningenbeleid.

In de LIA van 2022 is opgenomen dat er onderzoek zal plaatsvinden naar de toegankelijkheid van Museum Gouda en welke investeringen daarbij nodig zijn.

Dit is blijkbaar nog niet uitgevoerd. Het is ontzettend jammer dat museum Gouda zo beperkt toegankelijk is voor mensen met een beperking.

Maak hier een concrete doelstelling van voor 2024.

3^e alinea:

“Een ander aandachtspunt is het stimuleren..... diversiteit en inclusie”.

Voeg hieraan toe:*het stimuleren van bewustwording voor diversiteit, inclusie en toegankelijkheid.*

Neem de code Diversiteit en Inclusie niet als leidraad maar als basis.

Hoofdstuk 6 Toegankelijke dienstverlening en informatie

In de LIA van 2022 zijn de volgende acties opgenomen:

- Bewustwording binnen de gemeentelijke organisatie versterken en uitdragen door:
 - Trainingen en activiteiten over fysieke, sociale en culturele toegankelijkheid
 - Inclusieve vacatureteksten en inclusieve selectiegesprekken
 - Regionale werkgeversbijeenkomsten over inclusie en diversiteit
- Versterken digitale toegankelijkheid
- Diverser beeldmateriaal inzetten
- Stadsgesprek over toegankelijkheid en inclusie

Hoe ver staat het met de uitvoering van deze acties?

De GAB heeft eerder aangegeven betrokken te willen worden bij de training van medewerkers van de gemeente Gouda op inclusieve dienstverlening en diversiteit wat betreft mensen met een beperking.

In deze LIA wordt ook weer het aangegeven dat de gemeente het tekst en beeldmateriaal diverser wil maken. Begin 2023 heeft de gemeente Gouda de GAB benaderd met de vraag om samen te werken aan het diverser maken van het beeldmateriaal. Of hier wat mee gedaan is, is niet bekend.

6.1 en 6.2

In deze paragrafen geeft de gemeente Gouda aan dat zij zich gaat inzetten voor duidelijke en begrijpelijke communicatie, zowel digitaal als op papier.

Wij juichen dit toe, want uit het onderzoek dat de Groene Hart Rekenkamer in de 1^e helft van 2023 heeft uitgevoerd naar de toegankelijkheid in Gouda in het kader van het VN-verdrag handicap⁵, is gebleken dat de gemeente Gouda op de goede weg is, maar dat er nog verbeteringen nodig zijn in de papieren communicatie en via de websites die de gemeente beheert.

Er wordt gesteld dat in het dashboard DigiToegankelijk de gemeente Gouda goed scoort ten opzichte van andere gemeenten, maar het is niet duidelijk over welke websites en applicaties het hier gaat.

Hoofdstuk 7 Interne organisatie

In deze paragraaf valt op dat de gemeente Gouda een diverse en inclusieve organisatie wil zijn, maar de focus hier ligt vooral op bewustwording en training van het personeel.

⁵ Toegankelijkheid in de gemeente Gouda door onderzoeksbureau Parmagroep en de oplegnotitie aan de gemeenteraad van Gouda van 6 oktober 2023

Dit is heel belangrijk, maar wat we nog missen, is dat de gemeente Gouda daadwerkelijk het goede voorbeeld geeft en mensen met diverse beperkingen en achtergronden in dienst neemt, bijvoorbeeld om te combineren met BKBB en het ook binnen de gemeente Gouda gewoon te doen. (practice what you preach).

Laat in de LIA zien dat de gemeente Gouda hier actief mee aan de slag gaat.